

Határozatok Tára

C-435/22. PPU. sz. ügy

HF
ellen folytatott
büntetőeljárás

(az Oberlandesgericht München [Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

A Bíróság ítélete (nagytanács), 2022. október 28.

„Előzetes döntéshozatal – Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 50. cikk – A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény – 54. cikk – *A ne bis in idem* elve – Az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok közötti kiadatási megállapodás – Harmadik országbeli állampolgár Egyesült Államok részére való kiadatása egy tagállam által kötött kétoldalú szerződés alapján – Ugyanazon tényállás tekintetében egy másik tagállamban jogerősen elítélt állampolgár, aki ezen államban már letöltötte a büntetésének egészét”

1. *Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – A schengeni vívmányok beillesztéséről szóló jegyzőkönyv – A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény – A ne bis in idem elve – Hatály – Harmadik országbeli állampolgárra vonatkozó kiadatási kérelem végrehajtása – Bennfoglaltság – Az érintett harmadik országbeli állampolgár tartózkodásának jogszerű vagy jogszerűtlen jellege – Hatás hiánya (Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 50. cikk; A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény, 20. cikk, (1) bekezdés, és 54. cikk)*

(lásd: 64., 65. és 68–86. pont)

2. *Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – A schengeni vívmányok beillesztéséről szóló jegyzőkönyv – A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény – A ne bis in idem elve – Harmadik országbeli állampolgár valamely tagállam általi kiadatása egy másik harmadik állam részére – A kiadatási kérelemben szereplővel azonos tényállás tekintetében egy másik tagállamban jogerősen elítélt érintett állampolgár – A vele szemben kiszabott büntetést korábban már letöltő érintett állampolgár – A ne bis in idem elvének hatályát a megkeresett tagállamban hozott ítéletekre korlátozó kétoldalú kiadatási szerződésen alapuló kiadatási kérelem – Megengedhetlenség (Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 50. cikk; A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény, 20. cikk, (1) bekezdés, és 54. cikk)*

(lásd: 71–78., 90–94., 106., 108–110., 114., 136. pont és a rendelkező rész)

3. *Nemzetközi megállapodások – Nemzetközi büntetőjogi megállapodások – EU–USA kiadatási megállapodás – Hatály – Kétoldalú kiadatási szerződésen alapuló, az említett megállapodás hatálybalépését követően benyújtott kiadatási kérelem – Bennfoglaltság – Az említett megállapodás olyan rendelkezése, amely a kiadatási kötelezettség teljesítésének a megkeresett állam alkotmányos elvei vagy jogerős bírósági határozatok miatti akadályairól rendelkezik – A kérdés megoldását lehetővé nem tévő érintett kétoldalú megállapodás és szerződés – A ne bis in idem elve alkalmazásának önálló és másodlagos jogalapját képező rendelkezés*
(2003. június 25-i EU-USA megállapodás, 16. cikk, (1) bekezdés, és 17. cikk, (2) bekezdés)

(lásd: 98–104. és 112. pont)

4. *Nemzetközi megállapodások – A tagállamok megállapodásai – Az EK-Szerződésnél vagy a tagállam csatlakozásánál korábbi megállapodások – Az azokhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek tiszteletben tartása – Terjedelem – A korábbi megállapodás és a Szerződés közötti esetleges összeegyeztethetlenség kiküszöbölésére vonatkozó kötelezettség – Valamely tagállam által az EK-Szerződést vagy a tagállam csatlakozásának időpontját követően harmadik országgal kötött kétoldalú szerződésre való alkalmazás hiánya*
(EUMSZ 351. cikk)

(lásd: 119–122., 126. és 127. pont)

5. *Alapvető jogok – A ne bis in idem elve – Alkalmazási feltételek – Ugyanazon jogsértés fennállása – Értékelési szempont – A történeti tényállás azonossága*
(Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 50. cikk)

(lásd: 128–130. és 133. pont)

6. *Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – A schengeni vívmányok beillesztéséről szóló jegyzőkönyv – A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény – A ne bis in idem elve – Alkalmazási feltétel – Ugyanazon tényállás – Fogalom – A történeti tényállás azonossága – Az azonosságnak a nemzeti hatóságok hatáskörébe tartozó vizsgálata*
(Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 50. cikk; A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény, 54. cikk)

(lásd: 128–130. és 133–135. pont)

Összefoglalás

2022 januárjában a szerb állampolgárságú HF-et a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete (Interpol) által az Amerikai Egyesült Államok hatóságainak kérésére kiadott vörös riasztás alapján Németországban ideiglenes letartóztatásba helyezték. Az utóbbi hatóságok HF kiadatását kérték a 2008 szeptembere és 2013 decembere között elkövetett, bűnözői befolyás alatt álló korrupst szervezetekben való részvételben történő megállapodás, illetve banki csalás és távközlési eszköz felhasználásával elkövetett csalás elkövetésében való megállapodás bűncselekménye miatt

lefolytatandó büntetőeljárás céljából. HF a letartóztatásakor azt közölte, hogy Szlovéniában rendelkezik lakóhellyel, és többek között egy 2019 novemberében lejárt szlovén tartózkodási engedélyt mutatott be.

Az érintettet – a 2010 júniusáig elkövetett bűncselekmények tekintetében – egy 2012-ben jogerőre emelkedett ítélettel már elítélték a kiadatási kérelemben megjelöltekkel azonos tényállás tekintetében. Ezenkívül már teljes egészében letöltötte a büntetését.

Ennélfogva a HF kiadatása iránti megkeresés tárgyában eljáró Oberlandesgericht München (müncheni tartományi felsőbíróság, Németország) úgy határozott, hogy arra vonatkozó kérdést intéz a Bírósághoz, hogy a *ne bis in idem* elve alapján köteles-e megtagadni e kiadást a Szlovéniában jogerősen elbírált bűncselekmények tekintetében. Ez az elv, amelyet mind a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (a továbbiakban: SMVE)¹ 54. cikke, mind pedig az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 50. cikke rögzít, többek között tiltja, hogy valamely személy ellen ugyanazon – valamely tagállamban már jogerősen elbírált – bűncselekmény miatt ismételten büntetőeljárást indítsanak egy másik tagállamban. Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság arra is választ vár, hogy a Németország és az Egyesült Államok közötti kiadatási szerződés,² amennyiben az a *ne bis in idem* elve alapján kizárólag a megkeresett államban (a jelen esetben Németországban) való elítélés esetén teszi lehetővé a kiadatás megtagadását, hatással lehet-e ezen elv alapeljárásban való alkalmazására.

A sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás keretében hozott ítéletében a nagytanácsban eljáró Bíróság úgy határoz, hogy az SMVE-nek a Charta 50. cikke fényében értelmezett 54. cikkével ellentétes egy harmadik országbeli állampolgárnak a tagállami hatóságok általi kiadása egy másik harmadik állam részére, amennyiben ezen állampolgárt egy másik tagállamban jogerősen elítélték a kiadatási kérelemben szereplővel azonos tényállás tekintetében, és az említett tagállamban kiszabott büntetést letöltötte. E tekintetben nincs jelentősége annak, hogy a kiadatási kérelem olyan kétoldalú kiadatási szerződésen alapul, amely a *ne bis in idem* elv hatályát a megkeresett tagállamban hozott ítéletekre korlátozza.

A Bíróság álláspontja

Először is, ami azt a kérdést illeti, hogy az SMVE 54. cikkében szereplő „személy” fogalma magában foglalja-e a harmadik országbeli állampolgárokat, a Bíróság mindenekelőtt rámutat arra, hogy e cikk a *ne bis in idem* elvének védelmét biztosítja abban az esetben, ha egy személy ügyét valamely tagállam jogerősen elbírált. Így e rendelkezés szövege nem határoz meg olyan feltételt, amely szerint e személynek rendelkeznie kell valamely tagállam állampolgárságával. Ezen értelmezést e cikk szövegkörnyezete is megerősíti. A Charta 50. cikke³ ugyanis, amelynek fényében az SMVE 54. cikkét értelmezni kell, szintén nem kapcsolja össze ezen utóbbi cikket az uniós polgársággal. Végül az e rendelkezés által megvalósítani kívánt célkitűzések, nevezetesen különösen a jogbiztonságnak az állami szervek jogerős határozatainak tiszteletben tartásával

¹ A 2013. június 26-i 610/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én Schengenen aláírt és 1995. március 26-án hatályba lépett egyezmény (HL 2000. L 239., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 9. o.).

² Az 1978. június 20-i Auslieferungsvertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und den Vereinigten Staaten von Amerika (a Németországi Szövetségi Köztársaság és az Amerikai Egyesült Államok közötti kiadatási szerződés; BGBl. 1980. II, 647. o.; a továbbiakban: Németország–USA kiadatási szerződés).

³ A Charta ezen 50. cikke előírja, hogy senki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.

történő biztosítása, valamint a méltányosság biztosítása, megerősítik azt az értelmezést, amely szerint e rendelkezés alkalmazása nem korlátozódik kizárólag a tagállamok állampolgáira. E tekintetben a Bíróság azt is hangsúlyozza, hogy az SMVE 54. cikkéből egyáltalán nem tűnik ki, hogy az ott előírt alapvető jog a harmadik országbeli állampolgárok tekintetében a tartózkodásuk jogszerűségére vagy a schengeni térségen belüli szabad mozgáshoz való jogra vonatkozó feltételek tiszteletben tartásától függene. Az alapeljárásban szereplőhöz hasonló ügyben tehát az érintett személyt a tartózkodásának jogszerűségétől függetlenül úgy kell tekinteni, hogy az SMVE 54. cikkének hatálya alá tartozik.

Másodszor, a Bíróság megállapítja, hogy az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok közötti kiadatási megállapodást (a továbbiakban: EU–USA megállapodás),⁴ amely a kiadatás területén a tagállamok és az e harmadik állam közötti kapcsolatokra alkalmazandó, az alapeljárásban alkalmazni kell, mivel a kiadatási kérelmet a Németország-USA kiadatási szerződés alapján, ezen EU–USA megállapodás hatálybalépését követően nyújtották be. Bár ez utóbbi megállapodás kétségtelenül nem írja elő kifejezetten, hogy a *ne bis in idem* elvének alkalmazhatósága lehetővé teheti valamely tagállam számára az Egyesült Államok által kért kiadatás megtagadását, e megállapodás 17. cikkének (2) bekezdése,⁵ amely főszabály szerint lehetővé teszi a tagállamok számára azon személyek kiadatásának megtiltását, akiknek az ügyét a kiadatási kérelemben szereplővel azonos bűncselekmény tekintetében már jogerősen elbírálták, ezen elv alkalmazásának önálló és másodlagos jogalapját képezi, amennyiben az alkalmazandó kétoldalú szerződés nem teszi lehetővé e kérdés megoldását. Márpedig első ránézésre a Németország-USA kiadatási szerződés szabályozza az alapeljárásban felvetett kérdést, mivel e szerződés nem írja elő, hogy a kiadatás megtagadható, ha a megkeresett államtól eltérő másik állam illetékes hatóságai a terheltet a kiadatási kérelemben szereplő bűncselekmény tekintetében jogerősen elítélték.⁶ E tekintetben a Bíróság ugyanakkor emlékeztet arra, hogy amint azt az elsőbbség elve megköveteli, az előterjesztő bíróság feladata, hogy biztosítsa az alapeljárásban az SMVE 54. cikke és a Charta 50. cikke teljes érvényesülését azáltal, hogy saját hatáskörénél fogva mellőzi a Németország–USA kiadatási szerződés minden olyan rendelkezésének az alkalmazását, amely összeegyeztethetetlen az említett cikkekben rögzített *ne bis in idem* elvével. Amennyiben a Németország-USA kiadatási szerződésnek a *ne bis in idem* elv alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit figyelmen kívül hagyják az uniós joggal való összeegyeztethetlenségük miatt, úgy e szerződés már nem teszi lehetővé az alapeljárásban felvetett, kiadatással kapcsolatos kérdés megoldását, így ezen elv alkalmazása az EU–USA megállapodás 17. cikkének (2) bekezdésében foglalt önálló és másodlagos jogalapra alapítható.

Végezetül, bár az előterjesztő bíróság meglátása szerint a Németország-USA kiadatási szerződés megkötésének időpontjára tekintettel az EUMSZ 351. cikk első bekezdése⁷ *a priori* nem alkalmazható az alapeljárásra, e bíróságban felmerül a kérdés, hogy e rendelkezés nem értelmezhető-e tágan akként, hogy az a tagállam által 1958. január 1-jét vagy a csatlakozásának

⁴ Az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok közötti, 2003. június 25-i kiadatási megállapodás (HL 2003. L 181., 27. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 161. o.).

⁵ Ezen EU–USA megállapodásnak „Az eltérés tilalma” című 17. cikke a (2) bekezdésében előírja, hogy „[a]mennyiben a megkeresett államot alkotmányos elvei vagy a végső, kötelező bírósági határozatok esetleg megakadályozzák kiadatási kötelezettsége teljesítésében, és ezen ügy megoldását e megállapodás vagy az alkalmazandó kétoldalú szerződés nem írja elő, a megkeresett és a megkereső állam között konzultációkat kell folytatni. [helyesen: Amennyiben a megkeresett államot az alkotmányos elvei vagy végleges, rá nézve kötelező bírósági határozatok akadályozzák kiadatási kötelezettsége teljesítésében, és e tekintetben sem e megállapodás, sem az alkalmazandó kétoldalú szerződés nem nyújt megoldást, a megkeresett és a megkereső állam konzultációt folytat.]”

⁶ E Németország–USA kiadatási szerződés 8. cikke értelmében a kiadatást nem engedélyezik, ha a megkeresett állam illetékes hatóságai a terheltet azon bűncselekmény miatt, amely miatt a kiadatást kérik, már jogerősen felmentették vagy elítélték. E rendelkezés azonban nem ír elő ilyen lehetőséget egy másik tagállamban hozott jogerős ítélet esetén.

⁷ E rendelkezés értelmében „[a]z egyrésztől egy vagy több tagállam, másrésztől egy vagy több harmadik állam által egymás között 1958. január 1-je előtt, illetve a csatlakozó államok esetében a csatlakozásukat megelőzően kötött megállapodásokból eredő jogokat és kötelezettségeket a Szerződések rendelkezései nem érintik.”

időpontját követően, de azt megelőzően kötött egyezményekre is vonatkozik, hogy az Unió hatáskört szerzett volna az ezen egyezmények által érintett területen. Ezzel kapcsolatban, emlékeztetve többek között arra, hogy a kivételeket szigorúan kell értelmezni annak érdekében, hogy e kivételek az általános szabályokat ne fesszák meg tartalmuktól, a Bíróság pontosítja, hogy ezen eltérést engedő rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy az kizárólag az 1958. január 1-jét megelőzően, illetve a csatlakozó államok esetében a csatlakozásuk időpontját megelőzően kötött megállapodásokra vonatkozik, ezért e rendelkezés nem alkalmazandó a Németország–USA kiadatási szerződésre.